

- β) Κύριος λόγος για την κατάσταση αυτή είναι η έλλειψη θεσμικού πλαισίου, το οποίο να διασφαλίζει την παροχή υπηρεσιών προσβασιμότητας (διερμηνείας).
- γ) Προκειμένου να επιτευχθεί η πλήρως νοούμενη ισότιμη πρόσβαση των φοιτητών αυτών, η όλη διαδικασία θα πρέπει να πλαισιωθεί επιπλέον από την δημιουργία ειδικού (δίγλωσσου) εκπαιδευτικού υλικού και την ύπαρξη ατόμων που θα κρατούν σημειώσεις κατά τη διάρκεια του μαθήματος (notes taking persons).
- δ) Οι Κωφοί-Βαρήκοοι φοιτητές εισάγονται στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, με ελλείψεις από την προηγούμενη εκπαίδευσή τους, που δυσκολεύουν την ισότιμη πρόσβασή τους.

Όσον αφορά το εφαρμοζόμενο πρόγραμμα της Κοινωνικής-Συμβουλευτικής Υπηρεσίας του ΤΕΙ-Α, τα βασικά συμπεράσματα ήταν τα εξής:

- α) Η αύξηση των παρεχόμενων υπηρεσιών έχει συμβάλει όχι μόνο στην αυξημένη συμμετοχή των κωφών-βαρήκων φοιτητών στο πρόγραμμα, αλλά και στην αύξηση των εισακτέων κωφών-βαρήκων φοιτητών στο ΤΕΙ-Α.
- β) Έχει επίσης συμβάλει στη μείωση του χρόνου απόκτησης του πτυχίου καθώς και την επιλογή διαφορετικών ειδικοτήτων από τους σπουδές.
- γ) Η στήριξη των φοιτητών αυτών δεν αφορά μόνο σε θέματα εκπαίδευσης, αλλά και θέματα ενδυνάμωσης της ταυτότητας, προσαρμογής στο νέο περιβάλλον (ειδικά για τους σπουδαστές που προέρχονται από ειδικά σχολεία κωφών και εισάγονται σε ένα κατά πλειοψηφία εκπαιδευτικό περιβάλλον ακουόντων), της αυτοπεποίθησης και της αυτοεκτίμησής τους.
- δ) Είναι αναγκαία η ενημέρωση του Διδακτικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και η συνεργασία με την Κοινωνικής Υπηρεσία και τον/την Διερμηνέα ώστε να διασφαλιστεί η πρόσβαση των σπουδαστών αυτών στην εκπαιδευτική διαδικασία. L

(ψυχολογική και συγκεκριμένη μέσω παροχών π.χ. διερμηνεία, γραπτές σημειώσεις, ενημέρωση των καθηγητών κ.λπ.) και τίθενται δειλά-δειλά τα αιτήματα για την δημιουργία συνθηκών που να εξασφαλίζουν ίσες ευκαιρίες. Στο ΤΕΙ-Α η πρώτη εθελοντική προσπάθεια διδασκαλίας σε Κωφούς με την παρουσία διερμηνέα ξεκίνησε το 1991-92 στο Τμήμα Πληροφορικής. Η προσπάθεια αυτή δεν μπόρεσε να συνεχιστεί. Η Ελληνική Νοηματική Γλώσσα δεν ήταν επίσημα αναγνωρισμένη, οι διερμηνείς δεν έφταναν τους δέκα πανελλαδικά και δεν υπήρχε το κατάλληλο θεσμοθετημένο πλαίσιο υποστήριξης και χρηματοδότησης της ενέργειας αυτής. Από το 1998 η Κοινωνική Συμβουλευτική Υπηρεσία, με την επιχορήγηση του Υφυπουργείου Νέας Γενιάς, ανέθεσε για ένα χρόνο σε εξειδικευμένη Κοινωνική Λειτουργό τη δημιουργία προγράμματος Εκπαίδευσης-Ευαισθητοποίησης Βοηθών Σπουδών για Κ-Β Σπουδαστές. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα περιελάμβανε:

- α) την εκπαίδευση ευαισθητοποίηση ακουόντων σπουδαστών ως βοηθών σπουδών βασικό έργο των οποίων ήταν η παροχή σημειώσεων και η ενημέρωση των σπουδαστών για όλες της ενδεχόμενες μεταβολές του διδακτικού και όχι μόνο, προγράμματος και
- β) τη συμβουλευτική παρέμβαση σε ατομική και ομαδική βάση στους σπουδαστές με προβλήματα ακοής.
- Τη συνέχιση του προγράμματος για τα επόμενα έτη (1999-2006) και την στελέχωσή του από το κατάλληλο προσωπικό υποστήριξε το ΤΕΙ-Α. Στόχος του προγράμματος είναι η ένταξη των σπουδαστών αυτών στην εκπαιδευτική διαδικασία με τη δημιουργία περιβάλλοντος στήριξης, ενημέρωσης, δίγλωσσης επικοινωνίας καθώς και η ολοκλήρωση των σπουδών τους, μέσω των κατάλληλων παροχών, σε εύλογο χρόνο. Η ατομική και ομαδική συμβουλευτική παρέμβαση αποτελεί τη διαδικασία στήριξης των σπουδαστών για τη μεταβατική περίοδο προσαρμογής στο νέο περιβάλλον, την προσπάθεια ένταξης και κοινωνικοποίηση τους στην Ακαδημαϊκή κοινότητα, την αντιμετώπιση των προβλημάτων που σχετίζονται με την μετεφηβεία, και την ενίσχυση της ταυτότητάς τους.

Η διαδικασία αυτή, συνοδεύεται από κατάλληλες παροχές.

Για τον αρχικό σχεδιασμό του προγράμματος ελήφθησαν υπ' όψιν τα ακόλουθα δεδομένα:

- α) Η Ελληνική Νοηματική Γλώσσα, δεν ήταν αναγνωρισμένη ως γλώσσα των Κωφών και δεν υπήρχε το απαραίτητο θεσμικό και οικονομικό πλαίσιο για την τοποθέτηση διερμηνέων, σημειωτέον, ο αριθμός των οποίων ήταν σημαντικά περιορισμένος (10 ανά την Ελλάδα).
- β) Η εκμάθηση της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας θα απαιτούσε πολύ χρόνο αφού δεν υπήρχε συστηματική διδασκαλία της παρά μόνο στο Εθνικό Ίδρυμα Κωφών.

Ο σχεδιασμός αυτός περιελάμβανε την ευαισθητοποίηση ομάδας ακουόντων σπουδαστών που θα φοιτούσαν σε αντίστοιχα τμήματα με αυτά των Κωφών-Βαρήκων σπουδαστών, ως βοηθών σπουδών. Έργο της ομάδας αυτής θα ήταν ενημέρωση για οποιοσδήποτε αλλαγές στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα και υποστήριξη των Κωφών-Βαρήκων σπουδαστών με σημειώσεις. Ο θεσμός όμως των βοηθών σπουδών στη λειτουργία του παρουσίασε προβλήματα που σχετίζονταν κυρίως με το γεγονός ότι οι βοηθοί σπουδών ολοκλήρωναν ταχύτερα τις σπουδές τους από τους Κωφούς-Βαρήκοους σπουδαστές. Μετά την καταγραφή των προβλημάτων αυτών, έγινε φανερό ότι η οριστική επίλυση του προβλήματος της πρόσβασης στην εκπαιδευτική διαδικασία, θα ήταν η παρουσία διερμηνέων. Όμως η έλλειψη νομοθετικής ρύθμισης που να προβλέπει την δυνατότητα πρόσληψης διερμηνέων νοηματικής γλώσσας αποτελεί μέχρι σήμερα ένα σοβαρό εμπόδιο για την πλαισίωση του προγράμματος με διερμηνείς.

Ωστόσο έχοντας να αντιμετωπίσουμε μία πραγματικότητα έπρεπε να βρούμε τρόπο να υπερβούμε το κενό αυτό. Έτσι μετά από καταγραφή και αξιολόγηση των αιτημάτων των ίδιων των σπουδαστών δημιουργήθηκαν:

- ειδικό τμήμα διδασκαλίας της Αγγλικής γλώσσας με διερμηνέα Ε.Ν.Γ. (εαρινό εξάμ. Ακ.έτ. 2000-01)
- τμήμα φροντιστηριακών μαθημάτων εισαγωγής στους Η/Υ και Computer Graphic (εαρινό εξάμ. Ακ.έτ. 2000-01).

Παράλληλα ξεκινήσαμε συνεργασία με σχολές εκμάθησης Ε.Ν.Γ. και ζητήσαμε την εθελοντική προσφορά διερμηνείας από όσους είχαν επάρκεια και έπρεπε να κάνουν την πρακτική τους. ☑

ΚΩΦΟΙ-ΒΑΡΗΚΟΟΙ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Της Φωτεινής Σαρινοπούλου, Κοινωνικής Λειτουργού, Εργαστηριακή Συνεργάτης ΤΕΙ-Α, υπεύθυνη του προγράμματος

Η εμπειρία ενός προγράμματος σε εξέλιξη.

Από τη δεκαετία του 80 η παρουσία των ατόμων με ειδικές ανάγκες άρχισε να γίνεται αισθητή, μετά από ευνοϊκές ρυθμίσεις που αφορούσαν την είσοδό τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Η ουσιαστική και πλήρης προσβασιμότητα αποτέλεσε τον προβληματισμό και την φροντίδα της Ακαδημαϊκής κοινότητας και του ΤΕΙ-Α. Σπουδαστές με απώλεια ακοής άρχισαν να απευθύνονται στην Κοινωνική Υπηρεσία του ΤΕΙ-Α με αιτήματα την υποστήριξη

Έτσι συνεργαστήκαμε με:

- Σχολές εκμάθησης Ε.Ν.Γ.
- Διερμηνείς που συμμετείχαν σε πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Πατρών για την πρακτική τους άσκηση.

Παράλληλα προωθήσαμε έγγραφο για το άνοιγμα κωδικού για την πληρωμή διερμηνέων (εαρινό εξάμ. Ακ.έτ. 2003-04).

Στο διάστημα της 8ετούς εφαρμογής του προγράμματος δηλ. 1998-2006, συμμετείχαν στις ομαδικές συναντήσεις 39 Κωφοί - Βαρήκοοι σπουδαστές και ακούοντες βοηθοί σπουδών που αριθμός τους έφτασε τους 21 το διάστημα που οργανώθηκαν μαθήματα εκμάθησης Ε.Ν.Γ. Πραγματοποιήθηκε μελέτη με συνεντεύξεις των βοηθών σπουδών, των Κωφών σπουδαστών, και των καθηγητών τους, καταγραφή εμπειριών και προβλημάτων με την τήρηση πρακτικών των ομαδικών συναντήσεων. Από την καταγραφή αυτή διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Σοβαρές δυσκολίες στην έκφραση, τη σύνταξη του γραπτού λόγου και περιορισμένο λεξιλόγιο
- Σοβαρές δυσκολίες στη μελέτη από τα βιβλία
- Αδυναμία κατανόησης ορολογίας στα μαθήματα ειδικότητας λόγω κυρίως της έλλειψης επικοινωνίας και κατανόησης ή της μη παρακολούθησης των παραδόσεων
- Δυσκολία στις ξένες γλώσσες όλων των σπουδαστών
- Έλλειψη ενημέρωσης των καθηγητών από τους Κωφούς-Βαρήκοους σπουδαστές για τη διαφορετικότητα τους
- Εκδήλωση κούρασης, απογοήτευσής και χαμηλής αυτοεκτίμησης από πολλούς στο σπουδαστές που είχαν χρόνια ταλαιπωρηθεί (κυρίως όσοι βρισκόταν στο πτυχίο) από την έλλειψη επικοινωνίας και παροχών υποστήριξης
- Προβλήματα ταυτότητας
- Έλλειψη πληροφόρησης των καθηγητών για τις ιδιαίτερες ανάγκες των σπουδαστών αυτών και τον τρόπο αντιμετώπισης της διαφορετικότητας τους.

Σε σχέση με την κοινωνικοποίηση τους στο χώρο διαπιστώθηκε ότι είχαν ανεπτυγμένη επικοινωνία με ακούοντες σπουδαστές στο βαθμό που αυτοί ανταποκρίνονταν στις ανάγκες επικοινωνίας τους. Ορισμένοι δε από τους ακούοντες σπουδαστές λειτουργούν ως βοηθοί σπουδών. Η επιδιωκόμενη μορφή στη σχέση Κωφών-Βαρήκων σπουδαστών, είναι η ανταλλαγή σε ισότιμη βάση δηλαδή η εκμάθηση από τους ακούοντες της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας. Αποτέλεσμα της λειτουργίας του προγράμματος είναι η σταδιακή αύξηση της συμμετοχής Κ-Β σπουδαστών στο πρόγραμμα, επιλογή νέων ειδικοτήτων, ενεργός συμμετοχή των σπουδαστών στην εκπαιδευτική διαδικασία, σημαντική βελτίωση της επίδοσης τους μείωση του χρόνου σπουδών (από 8 έως 15 σε 5 έως 7 ακ. έτη), συμμετοχή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες των τμημάτων (εκπαιδευτικές εκδρομές, πάρτι, κ.α.) της κοινωνικής υπηρεσίας (εβδομάδα επικοινωνίας), της σπουδαστικής κοινότητας (εκλογές), στο πρόγραμμα Εράσμου, και στην διοργάνωση της σημερινής ημερίδας. Τέλος κατορθώθηκε η τοποθέτηση ικανοποιητικού αριθμού σπουδαστών για πρακτική. Η δυνατότητα επιλογών διαφορετικών τομέων σπουδών, η αύξηση αριθμού σπουδαστών, η μόνιμη παρουσία διερμηνέων Ε.Ν.Γ., ο μετασχηματισμός της ομάδας βοηθών σπουδών σε note taking persons και η συνεργασία με όλες τις υπηρεσίες που αντιμετωπίζουν παρόμοια περιστατικά αποτελούν την προοπτική του προγράμματος. L

ΤΟ 6ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Του Χαρίλαου Κούτη Md. Phd, Καθ. Υγιεινής & Επιδημιολογίας

Με ιδιαίτερη επιτυχία πραγματοποιήθηκε από 13-15 Μαρτίου στο ξενοδοχείο Divani Caravel, το 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημόσιας

Υγείας και Υπηρεσιών Υγείας με θέμα: «Το μέλλον της Δημόσιας Υγείας: από την τοπική στη Παγκόσμια Κοινωνία» υπό την αιγίδα της Α.Ε. Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Κάρολου Παπούλια και για πρώτη φορά την επίσημη συμμετοχή του Τμήματος Δημόσιας Υγιεινής της ΣΕΥΠ του ΤΕΙ-Α. Η συμμετοχή του τμήματος ήταν ουσιαστική σε όλα τα επίπεδα του συνεδρίου. Ο προϊστάμενος του τμήματος, καθηγητής κ. Δρ. Χαρίλαος Κουτής ήταν μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής. Στην επιστημονική επιτροπή του Συνεδρίου συμμετείχαν οι καθηγητές κ. Στ. Αντωνιάδης Βρεφονηπιοκομίας, κ. Αικατερίνη Χαρθάλου, κ. Αθηνά Μαυρίδου Ιατρικών Εργαστηρίων, οι αναπληρωτές καθηγητές κ. Μαρία Πουλογιάννη και κ. Αλ. Χαλκιάς, οι επίκουροι καθηγητές κ. Χρ. Κορόγιαννος, κ. Άννα Μπλάτση του τμήματος Δημόσιας Υγιεινής, οι αναπληρωτές καθηγητές Νοσηλευτικής Α και Β κ. Παν. Μπέλλου και κ. Ζαμπία Βαρδάκη. Στην επιτροπή στήριξης ο Πρόεδρος του Τ.Ε.Ι. κ. Δ. Νίνος και οι προϊστάμενοι των τμημάτων Νοσηλευτικής Α και Β κ. Παν. Μπέλλου και κ. Ουρανία Πατσά, Επισκεπτριών Υγείας κ. Μένια Στοϊκίδου, Ιατρικών Εργαστηρίων κ. Ελένη Καλκάνη. Από το εργαστήριο Υγιεινής Επιδημιολογίας του τμήματος Δημόσιας Υγιεινής σε συνεργασία με την έδρα Κτηνιατρικής και συντονιστές τους καθηγητές κ. Χαρίλαο Κουτή και κ. Βασίλη Κοντό, οργανώθηκε Φροντιστήριο με θέμα: «Υγιεινή Τροφίμων-Εφαρμογή HACCP που η επιτυχία του ξεπέρασε κάθε προηγούμενο (αφού για 60 θέσεις υπήρχαν 200 αιτήσεις με αποτέλεσμα οι συντονιστές να αναλάβουν την υποχρέωση να το επαναλάβουν σύντομα). Εισηγητές στο φροντιστήριο από το ΤΕΙ ήταν η κ. Μπουλανίκη καθηγήτρια Εφαρμογών, ο κ. Σπύρος Ραμαντάκης καθηγητής Κτηνιατρικής με συμμετοχή της κ. Φωτ. Μπαμπάτσικου καθηγήτριας Εφαρμογών και ο κ. Ζήσιμος Λυκούδης Ε.Τ.Π. Με πρωτοβουλία του καθηγητή και μέλους της Οργανωτικής Επιτροπής κ. Χαρίλαου Κουτή οργανώθηκε στρογγυλό τραπέζι από τα τμήματα Νοσηλευτικής Α και Β του Τ.Ε.Ι. και του Πανεπιστημίου με Προεδρείο την καθηγήτρια Γ. Σαββοπούλου την αναπληρώτρια καθηγήτρια κ. Ζαμπία Βαρδάκη Νοσηλευτικής Β και την κ. Χρυσούλα Λεμονίδου αναπληρώτριας καθηγήτριας Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου με θέμα «η Νοσηλεία στο σπίτι» και εισηγητές την κ. Καυγά Άννα καθηγήτρια

Η Α.Ε. ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κάρολος Παπούλιας, οι Ακαδημαϊκοί Μ. Ματσανιώτης, Δ. Τριχόπουλος, ο Αντιπρόεδρος του Πανεπιστημίου Αθηνών Καθ. Ιατρικής κ. Γ. Κίττας, ο πρώην υπ. Α. Πεπονής ο πρώην υπ. και καθηγητής Καρδιολογίας Δ. Κρεμαστίνος, η Καθ. Β. Καλαποθάκη, ο Καθ. Χ. Κουτής.

Εφαρμογών Νοσηλευτικής Β, την κ. Παν. Μπέλλου-Μυλωνά αναπληρώτρια καθηγήτρια την επίκουρο καθηγήτρια Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Αθηνά Καλοκαιρινού και την κ. Σωτ. Ρήσβα Προϊσταμένη Ε.Ε.Σ. και σημείωσε ιδιαίτερη επιτυχία. Σε Προεδρία συμμετείχαν οι αναπληρωτές καθηγητές: κ. Μ. Πουλογιάννη, κ. Αλεξ. Χαλκιάς, ο επίκουρος καθηγητής κ. Παν. Θεοδωράτος Δημόσιας Υγιεινής καθώς και η αναπληρώτρια καθηγήτρια κ. Αρετή Λάγιου του τμήματος Επισκεπτών-τριων Υγείας. Ιδιαίτερα μεγάλη υπήρξε και η συμμετοχή των φοιτητών του τμήματος Δημόσιας Υγιεινής καθώς και άλλων τμημάτων που παρακολούθησαν όλες τις συνεδριάσεις με ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Η συμμετοχή στο συνέδριο υπήρξε πολύ μεγάλη (1250 σύνεδροι). ▣